

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Археологија – мастер академске студије		
Назив предмета: Ритуал и религија у археологији		
Наставник/наставници: Зорица Кузмановић, Милена Гошић Арама		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 6		
Услов: без предуслова		
Циљ предмета Разумевање појмова ритуала и религије, као и њима блиских појмова магије и култа, затим њихов значај за шири друштвени контекст. Упознавање са историјом идеја везаних за ритуал и религију у археологији. Изучавање различитих ритуалних пракси, са акцентом на могућност њихове идентификације и интерпретације у археолошком материјалу.		
Исход предмета Након завршеног курса студенти ће овладати знањима потребним за: - идентификацију и интерпретацију ритуалног и религијског у различитим археолошким контекстима - критичко преиспитивање студија ритуала и религије у прошлости.		
Садржај предмета Ритуално понашање, засновано делом, али не искључиво, на религијским уверењима један је од дефинишућих фактора идентитета људи и људских заједница. Материјалне трагове ритуалних пракси тешко је поуздано идентификовати и интерпретирати. Ритуалне праксе о којима сведоче храмови историјских периода, махом посвећени божанствима познатим из различитих историјских извора, представљају само мали део ритуалних пракси из прошлости, међу којима су још и ритуалне праксе вршене у оквиру домаћинства, ритуал личне побожности, посмртни ритуали... Изостанак писаних извора чини идентификацију и интерпретацију ритуала праисторијских и протоисторијских периода нарочито изазовним. Будући да је разумевање појма ритуала условљено специфичним друштвеним контекстом, први део курса посвећен је управо могућности изналажења опште дефиниције ритуала и религије, као и разумевању различитих контекста ритуалних пракси. Након тога, предвиђено је изучавање конкретних ритуалних и религијских пракси из праисторије и протоисторије. Конкретни примери који ће на курсу бити обрађени бирају се у складу са потребама и интересовањима студената који курс похађају, при чему се води рачуна да међу изабраним примерима буду обухваћене различите врсте ритуалних пракси (посмртни ритуал – инхумације, секундарно сахрањивање, кремација, затим формалне ритуалне праксе везане за храмове, ритуали практиковани у оквиру домаћинства, ритуали личне побожности...) као и различити периоди археологије.		
Литература Bradley, R. 2003. A Life Less Ordinary: the Ritualization of the Domestic Sphere in Later Prehistoric Europe. <i>Cambridge Archaeological Journal</i> 13: 5-23. Brück, J. 1999. "Ritual and Rationality: Some Problems of Interpretation in European Archaeology." <i>European Journal of Archaeology</i> 2: 313-344. Fogelin, L. 2007. "The Archaeology of Religious Ritual." <i>Annual Review of Anthropology</i> 36: 55-71. Insoll, T. 2004. <i>Archaeology, Ritual, Religion</i>. London and New York: Routledge. Parker Pearson, M. 2001. "Death, Being and Time. The Historical Context of the World Religions." In <i>Archaeology and World Religion</i>, edited by T. Insoll, 203-19. London: Routledge. Parker Pearson, M. 1999. <i>The Archaeology of Death and Burial</i>. Stroud: Sutton Publishing. Rappaport, R. A. 1999. <i>Ritual and Religion in the Making of Humanity</i>. Cambridge: Cambridge University Press. Walker, W. 2001. "Ritual Technology in an Extranatural World." In <i>Anthropological Perspectives on Technology</i>, edited by M. B. Schiffer, 87-106. Dragoon (Arizona) and Albuquerque: Amerid Foundation and University Of New Mexico Press.		
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2
		Практична настава: 2
Методе извођења наставе		
Предавања, дискусије, семинарски рад. Метод рада прилагођен је групи у зависност од броја кандидата и		

њихових посебних потреба.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
семинар-и	70	усмени	30